

**GAUTENG DEPARTMENT OF EDUCATION/
SENIOR CERTIFICATE EXAMINATION**

**POSSIBLE ANSWERS FOR : SEPEDI LELEME LA TLALE-
LETŠO
MAEMO A A PHAGAMEGO
(Lephephe laboraro)**

**KAROLO YA A
TAODISO
POTSISO 1**

1.1 YA GO FIWA HLOGO [40]

A. DITENG

E be tša maleba
Dikgopolo di nyalane le hlogo
Moithuti a laetše bokgoni/tsebo ya go ikgopolela.
Meputso e tla abja ka tsela ye:

KABO YA MEPUTSO E BE KA TSELA YE:

Matseno (5)

- A mabotse (4-5)
- A makaone (2-3)
- Matseno a go fokola (1)
- Ga gona matseno/ a fokola kudu (0)

Mmele (10)

- Tatelano ya ditiragalo yeo e bopago sehlowa sa go kwagala (8-10)
- O lekile go latelantšha dikgopolo/ ditiragalo. (6-7)
- Ditiragalo ga di kgaogane. Ga gona sehlowa (4-5)
- Ditiragalo goba menagano e palakane, ga e latelane (1-3)

Mafelelo (10)

- A mabotse (4-5)
- A makaone (2-3)
- Mafelelo a go fokola (1)
- Ga gona mafelelo (0)

B TLHAMEGO (10)

- Ditemana tša go beakanywa gabotse (8-10)
- Kamano ya ditemana le mafoko go laetša matseno, mmele le mafelelo. (6-7)
- Kamano ya mafokole ditemana e gona fela ga se ya tšweletšwa ka tshwanelo go laetša matseno, mmele le mafelelo. (4-5)
- Ditemana ga di gona. Matseno le mafelelo ga a gona. (1-3)

C POLELO (10)

- Diphošo tše nnyane kudu tša mopeleto.
- Tlotlontšu ye botse, tšhomišo ye botse ya maswao (8-10)
- Tlotlontšu ye botse, tšhomišo ye botse ya maswao le go latela hlogo yeo e filwego le go e hlaloša bokaone, diphošo tše nnyane tša mopeleto. (6-7)
- Diphošo tše ntši tša mopeleto. Tlotlontšu e a fokola. Diphošo tše ntši tša maswao. (4-5)
- Diphošo tše ntši kudu tša mopeleto. Tšhomišo ye mpe ya mafoko, Maswao ga a šomišwe gabotse (a šomišwa bošaedi) [40]

1.2 YA DISWANTŠHO KABO YA MEPUTSO E TLA BA KA TSELA YE:**A HLOGO (2)****B DITENG (20)****Matseno**

- A mabotse (4-5)
- A makaone (2-3)
- Matseno a go fokola (1)
- Ga gona matseno (0)

Mmele (10)

- Tatelano ya ditiragalo yeo e bopago sehlowa sa go kwagala. (8-10)
- O lekile go latelantšha dikhopolo / ditiragalo. (6-7)
- Ditiragalo ga di kgaogane. Ga gona sehlowa. (4-5)
- Ditiragalo goba menagano di / e palakane, ga e latelane. (1-3)

Mafelelo (5)

- A mabotse (4-5)
- A makaone (2-3)
- Mafelelo a a fokola (1)
- Ga gona mafelelo (0)

C TLHAMEGO (10)

- Ditemana tša go beakanywa gabotse (8-10)
- Kamano ya ditemana le mafoko go laetša matseno, mmele le mafelelo. (6-7)
- Kamano ya mafokole ditemana e gona fela ga se ya tšweletšwa ka tshwanelo go laetša matseno, mmele le mafelelo. (4-5)
- Ditemana ga di gona.
Matseno le mafelelo ga a gona.
Go kopakopane. (1-3)

D POLELO (8)

- Diphošo tše nnyane kudu tša mopeleto.
- Tlotlontšu ye botse, tšhomišo ye botse ya maswao le go latela hlogo yeo e filwego le go e hlaloša bokaone, diphošo tše nnyane tša mopeleto. (5-6)
- Diphošo tše ntši tša mopeleto.
Tlotlontšu e a fokola.
Diphošo tše ntši tša maswao. (3-4)
- Diphošo tše ntši kudu tša mopeleto.
Tšhomišo ye mpe ya mafoko,
Maswao ga a šomišwe gabotse (a šomišwa bošaedi)

[40]

**KAROLO YA B
DINGWLANA TŠE DIKOPANA**

POTŠIŠO 2

- A.**
- Aterese ya 1 (2)
 - Aterese ya 2 (2)
 - Ditumedišo (1)
- B. Mmele (10)**
- Dintlha tše di amanago le hlogo (8-10)
 - Peakanyo ya ditaba ye kaone
Dintlha di sepelelane le hlogo (6-7)
 - Dintlha ga di tšwelele gabotse
Dintlha ga di sepelelane le diteng (3-5_)
 - Moithuti ga a bolele selo ka hlogo (1-2)
- C. Polelo (4)**
- Ga go na diphošo (4)
 - Diphošo tše dinnyane (3)
 - Diphošo tša mopeleto (1-2)
- D. Mafelelo (1) [20]**

**2.2 POLEDIŠANO
KABO YA MEPUTSO E TLA BA KA TSELA YE:**

- A. Matseno**
- A mabotse (3)
 - A makaone (2)
 - A go fokola (0-1)
- B. Mmele (10)**
- Tatelano ya ditiragalo (8-10)
 - O lekile go latelantšha ditiragalo (5-7)
 - Menagano ya ditaba e phatlaletše (1-2)

- C. Polelo (5)**
- Ga go na diphošo (4-5)
 - Diphošo di kaone (2-3)
 - Diphošo tše ntši tša mopeleto (0-1)

- D. Mafelelo (2)**
- A mabotse (2)
 - A makaone (1)
 - Ga go na mafelelo (1)
- [2]**

**2.3 PEGO
KABO YA MEPUTSO E TLA BA KA TSELA YA:**

- Hlogo (1)
 - Letšatšikgwedi (1)
 - Nako (1)
 - Matseno (2)
 - Mafuri – Tiragalo e diragetše neng, / kae (4)
 - Tabakgolo (8)
 - Dikakanyo (2)
 - Mafelelo (1)
- [20]**

**KAROLO YA C
DINGWALWANA TŠE DIKOPANA KUDU**

POTŠIŠO YA 3

**3.1 TALETŠO
KABO YA MEPUTSO E TLA BA KA TSELA YE:**

- Leina/maina a bamemi (2)
 - O ba mema ka lethabo go ba le..... (2)
 - Leina/maina la/a momemi wa/bamemiwa (2)
 - Seo se memelwago (2)
 - Leina/maina la/a yoo/bao lenyalo le lego la gagwe/bona (2)
 - Aterese ya madulo (2)
 - Letšatšikgwedi (2)
 - Nako (2)
 - Romelo phetolo ka pela go... (2)
 - Pele ga letšatšikgwedi la..... (2)
- [20]**

3.2 TLHAHLO GOYA LEFELONG LE LE FILWEGO. [20]

Ngwala ka mafoko go hlaloša tsela go tloga boemafofane bja Thabo Mbeki go fihla boteleng ya Tapologo.

A Diteng (10)

- Go tloga boemafofane, sepela ka mmila wa Tee go fihla nkgokolong. (1)
- Dikologa le nkgokolo yeo go fihla mmileng wa Tlou (1)
- Dikologa le nkgokolo yeo go fihla mmileng wa aTlou. (1)
- Sepela ka mmila woo go fihla mmileng wa Lenao. (1)
- Sepela ka mmila wa Lenao go fihla dirobotong. (1)
- Ge o fihla dirobotong, o theogele letsogong la go ja o o sepele ka mmila wa Phiri. (1)
- Feta kereke ya Roma ka letsogong la go ja, go fihla mmileng wa Potata. (1)
- Theoga ka mmila woo wa Phiri, go fihla dirobotong mmileng wa Nko. (1)
- Ka letsogong la gago la go ja o tla bona bokgobapuku. (1)
- Tsena mmileng wa Nko. (1)
- Sepela sebakanyana o tla bona hotele ya Tapologo. (1)

B Polelo

- Polelo ye botse ya go hloka diphošo, ya go tšweletša tlhalošo ya go kwagala. (7-10)
- Polelo e tšama e na le diphošwana, ka fao e tšama e sa kwagale gabotse. (4-6)
- Polelo e na le diphošo kudu. E fošagetše, e dira gore go se kwagale mo motho a swanetšego go sepela gona. (1-3)

[20]**3.3 THELEKRAMO
KABO YA MEPUTSO E TLA BA KA TSELA YE:****a. Diteng (14)**

E ya go (2) : Mna T.M. Seenā 22 Glen Road The Reeds (3) 1420

Konki o hlokošetše poloko Mokibelo (5)
--

E tšwa go (2) : Mosima (2)

B. Sebopego :(3)**C. Polelo ya molaetša :(3)****(20)****[80]**